

Tantárgyleírás:

Az ismeretkör: Irodalmi és anyanyelvi nevelés

Kredittartománya: 11 kr

Tantárgyai: 1. Irodalmi és anyanyelvi nevelés módszertana 1.

2. Irodalmi és anyanyelvi nevelés módszertana 2.

3. Nyelv- és beszédművelés

Tantárgy neve: Nyelv- és beszédművelés	Kreditértéke: 3
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”: 100% gyakorlat	
A tanóra típusa: ea. + gyak. és óraszám: 3 gy az adott félévben, Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők: <ul style="list-style-type: none">a szorgalmi időszak heteire lebontott részletes tematika biztosítása a félévi feladatokkal, követelményekkel	
A számonkérés módja: gyakorlati jegy Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok: Előre kiadott és a szemináriumokon feldolgozott tananyagból (nyelvhelyesség, tollbamondás, feladatlap a <i>j-ly</i> -os szavak köréből) témazáró dolgozatok megírása. 5 klasszikus és 5 kortárs gyermekvers, valamint egy magyar népmese (1,5 oldal) szó szerinti megtanulása és értő előadása. Feladatok: <ul style="list-style-type: none">gyakorlatok végzése a kötelező és az ajánlott irodalomban feltüntetett tananyag alapján	
A tantárgy tantervi helye: 3. félév	
Előtanulmányi feltételek: Nincs.	
Tantárgyleírás: A kommunikáció fogalma, tényezői; közvetett és közvetlen kommunikáció; a beszédművelés célja, területei. Légző- és ritmusgyakorlatok. A leggyakoribb beszédhibák rendszere, típusai. Hangképzési gyakorlatok. Hangsúly, hanglejtés, beszédtempó, hangerő, hangszín. Nyelvstratégiai kérdések, a konvergencia és divergencia tényezői. A nyelvi rétegződés. A kodifikált nyelvi norma érvényesülése. Normakövetés a mindennapi nyelvhasználatban. A szókészlet megújítása, idegen szavak, nemzetközi kifejezések., Írásunk, helyesírásunk általános tudnivalói. A magán- és mássalhangzók írásmódja, a betűrendbe sorolás. Helyesírásunk alapelvei. A különírás és az egybeírás kérdései. A tulajdonnevek helyesírása. Az idegen közzsók és tulajdonnevek írásmódja. Az elválasztás. Az írásjelek használata. A rövidítések és a mozaikszók alkalmazása.	
Kötelező és ajánlott irodalom:	
Kötelező irodalom: <ol style="list-style-type: none">A magyar helyesírás szabályai 12. kiad. Akadémiai Kiadó, Bp. ISBN: 978 963 05 8630 6Gasparics Gyula: Jeles(5)kedj a helyesírásban! AVKF Vác, 2005 ISBN: 963 7306 40 4Grétsy László – Kemény Gábor szerk.: Nyelvművelő kézikönyvtár. Tinta, Budapest, 2005. ISBN 9637094296Hernádi Sándor: Beszédművelés. Osiris, Budapest, 2003. ISBN: 9633984700Laczkó Krisztina–Mártonfi Attila: Helyesírás. Osiris Kiadó, Bp., 2004 ISBN: 978-963-389-975-5	
Ajánlott irodalom: <ol style="list-style-type: none">Gasparics Gyula: Helyesírási százszorszép. CD ROM Zsámbék, 2003Gasparics Gyula: Oktatótábla a <i>j-ly</i>-os szavak köréből. Zsámbék, 2003	

3. Gasparics Gyula: Helyesírási nefelejcs. AVKF Vác, 2006 ISBN: 963 7306 41 2
4. Kemény Gábor szerk. Normatudat – nyelvi norma. Budapest, MTA Nyelvtudományi Intézet, Linguistica Series A, Studia et dissertationes, 8., 1992. 257 l.
5. Kemény Gábor – Kardos Tamás szerk. A magyar nyelvi norma érvényesülése napjaink nyelvhasználatában. Budapest, MTA Nyelvtudományi Intézet, Linguistica Series A, Studia et dissertationes 16., 1994. 188 l.

Előírt szakmai kompetenciák, kompetencia-elemek, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:

a) tudása

- Rendelkezik az 3–7 éves gyermek harmonikus és komplex személyiség-kibontakoztatását, teljes körű beszéd- és egészségfejlesztését megalapozó és elősegítő szaktudományos és módszertani ismeretekkel.
- Alapvető ismeretei vannak a 3–7 éves gyermek érési-fejlődési folyamatának pszichológiai, biológiai tényezőiről, jellemzőiről, törvényszerűségeiről, a beszédfejlődés és a beszédfejlesztés, valamint a gyermeki tanulás sajátosságairól. Tisztában van a koragyermekkor mint az egyéni életutat megalapozó fejlődési szakasz jelentőségével, a személyiség kibontakoztatásában és az élethosszig tartó tanulásban betöltött szerepével, továbbá a fejlődést, így az anyanyelvhasználatot támogató eljárásokkal.
- Ismeri a 3–7 éves gyermek személyiségének kibontakoztatásához, az életkori sajátosságoknak és az egyéni fejlődési ütemnek megfelelő differenciált stratégiákat és módszereket, ezek kiválasztásának és alkalmazásának szempontjait, lehetőségeit.

b) képességei

- A 3–7 éves gyermek és a gyermekcsoport életkori jellemzőinek és egyéni sajátosságainak ismeretében meghatározza és kiválasztja a megfelelő nevelési, fejlesztési, nyelvi fejlesztési célokat, feladatokat és tartalmakat, képes a pedagógiai folyamat differenciált irányítására-facilitálására, elemzésére és értékelésére.
- Megfigyeli, feltérképezi és rögzíti a 3–7 éves gyermek személyiségének, képességstruktúrájának, anyanyelvhasználatának sajátosságait, és a gyermeket körülvevő családi közeg szociokulturális meghatározóit.
- Adaptív módon épít a 3-7 éves gyermekek eltérő személyiségére, előzetes tapasztalataira, tudására, kompetenciáira, életkori sajátosságaira.
- Támogatja a 3–7 éves gyermek személyiségének harmonikus kibontakoztatását, a testi, a szociális, a nyelvi és az értelmi képességek egyéni és életkor-specifikus alakítását.

c) attitűdje

- Elkötelezett a 3–7 éves gyermek és a gyermekcsoport tapasztalatainak, ismereteinek rendszerezését és bővítését elősegítő stratégiák, módszerek, tevékenységek megválasztása és a támogató környezet kialakítása iránt.
- Elfogadja, hogy az óvodai nevelés gyermekközpontú, befogadó, az óvodai nevelésben alkalmazott pedagógiai hatásoknak a gyermek személyiségéhez kell igazodniuk.

d) autonómiaja és felelőssége

- Felelősséget vállal a rábízott 3–7 éves gyermekekért, a gyermekcsoportért, a nevelési intézményben végzett tevékenységéért.
- Felelősséggel tartozik az óvodás korú gyermek személyiségének, nyelvi fejlődésének sokoldalú, harmonikus kibontakoztatásáért, az egészséges fejlődéshez és fejlesztéshez szükséges személyi, tárgyi környezet megteremtéséért.

Tantárgy felelőse Dr. Gasparics Gyula főiskolai tanár PhD

Tantárgy oktatásába bevont oktató: Dr. Gasparicsné dr. Kovács Erzsébet főiskolai tanár PhD